

Velugtende Gulaks

Anthoxanthum odoratum

Festgræs eller Bisongræs

Hierochloe odorata

Den liflige duft af nyslået hø, er ofte duften af vellugtende gulaks.

Gulaks er en græsart, man især finder på fugtige enge, solåbne krat og overdrev.

Den findes vildvoksende i hele klodens tempererede klimazone, vokser i tuer og bliver 15-20 cm høj i vækstsæsonen og den modne plante ender i et gult aks, hvor frøene sidder.

Den kaldes også vaniljegræs pga den søde duft, der skyldes duftstoffet cumarin, som den har til fælles med skovmærke. Duften er stærkest i den friske plante, men forsvinder delvis ved tørring.

Andre har kaldt den 'hølopper', fordi frøene har en tendens til at hænge fast i tøjet.

Den duftende plante har som så mange andre af vore urter været brugt i menneskers tjeneste, og siges at virke lindrende på forkølelse, høfeber, nervøs udmattelse, søvnløshed og frostkuder.

Den har i begrænset omfang været dyrket kommercielt på magre jorder, for at give hølæsset en attraktiv lugt, når det skulle sælges.

Man har blandet det i røgtobakken for at forbedre aromaen.

Strøet på dansegulvet gav gulakset duft til festen og trukket på alkohol blev den til kryddesnaps!

En helt igennem festlig plante, der af navn og gavn ligner *bisongræs* (*Hierocloë odorato*), som navnlig kendes herhjemme fra den polske bisonvodka 'zubrowka', hvor hver flaske er prydet med et enkelt strå.

Dens videnskabelige navn betyder noget i retning af 'helligt duftende græs', hvilket giver mening, fordi den stærke aroma, må have gjort den selvskreven til religiøse ceremonier og offergaver. Herhjemme kaldes den slet og ret 'festgræs', men er uhyre sjælden eftersom den foretrækker fugtige græsningsenge med kalkrig bund, som man kan være heldig at finde i områderne ned til Skjern å, hvor der

stadig findes arealer med afgræssede enge.

Bisongræsset er flerårigt og formerer sig ved hjælp af rodstængler til sammenhængende bestande, der bliver omkring 60 cm høje og ender i en top med udbredte grene. Blomsterne består for to tredjedele af han blomster og for én tredjedel af tvekønnede blomster.

Den er lettest at kende på den stærke duft af cumarin, men er man i tvivl kan man stryge stilken mellem tommel-og pegefinger: Hvis den efterlader lidt hvidt pulver på fingerspidserne, er der tale om den ægte vare!